

Rehabilitační ošetřovatelství

Rehabilitační ošetřovatelství je součástí základního ošetřování nemocných v rámci ošetřovatelského procesu u pacienta.

Pohybová léčba a celková aktivace pacientů se stala významnou součástí léčebného přístupu v souladu s ošetřovatelskou péčí u řady onemocnění. Příkladem může být změna v přístupu k léčbě osob po infarktu myokardu nebo časná aktivace osob po úrazech a operacích. Důležitý je citlivý, taktní a trpělivý přístup všech zdravotnických pracovníků ke všem nemocným. Cílem rehabilitačního ošetřovatelství v rámci multidisciplinárního přístupu je zachovat co nejvyšší míru soběstačnosti pacienta, zabránit vzniku dekubitů a kontraktur, preventivně působit proti tromboembolické nemoci a hypostatické bronchopneumonii, minimalizovat úbytek svalové síly a zvýšit ji k maximumu možného, udržet fyziologický rozsah pohybu v kloubech, upravit ventilační parametry k možnému spontánnímu dýchání a následně optimalizovat dechové funkce.

Jedním ze závažných důvodů k zahájení rehabilitačních postupů je fakt, že samotná nečinnost způsobuje řadu negativních změn, například ztrátu svalové hmoty, poruchu ortostatických vazomotorických reflexů, psychické změny apod.

Úkolem rehabilitačního ošetřovatelství je předcházet a zamezit možným komplikacím, mezi které patří zejména:

imobilizační syndrom

Imobilizační syndrom vzniká dlouhodobým pobytem na lůžku, kdy vznikají změny na všech tělních systémech - na pohybovém aparátu, mění se činnost srdce a oběhového systému, zažívacího systému, močového systému, kůže i nervového systému.

deformity pohybového systému

Při překonání akutní fáze nemoci má sestra nemocného co nejdříve aktivizovat, tedy systematicky ho vést k aktivnímu pohybu, prohloubenému dýchání, posazování, stojí a chůzi (vertikalizaci) a také k soběstačnosti. Setrvání dlouhodobě v jedné poloze by mohlo vést k deformitám pohybového systému.

kontraktury svalů a šlach

Kontraktury znamenají trvalé zkrácení svalu způsobující omezení rozsahu pohybu v kloubu. U osob neschopných samostatného pohybu mohou velmi rychle vzniknout kontraktury. Jejich svaly se bez pohybu zkracují, klouby se fixují v určitém postavení a nejsou pak schopny své normální funkce. Prevencí vzniku kontraktur je pravidelné procvičování kloubů k udržení fyziologického rozsahu pohybu a polohování. Pohyb je třeba provádět plynule, pomalu, bez trhavých pohybů. Nikdy nepřekračujeme práh bolesti. Výsledkem týmové práce a společného úsilí je návrat tělesných funkcí každého jednotlivce na nejvyšší možnou úroveň.

Speciální péči o hybnost, soběstačnost a samostatnost zahrnuje léčebná rehabilitace, kterou zajišťují odborně připravení fyzioterapeuti a ergoterapeuti. Využívají metody a prostředky k obnovení nebo zlepšení funkce organismu nebo některých částí těla.

Fyzioterapie navazuje na úkony základní ošetřovatelské péče zahrnující rehabilitační ošetřovatelství, které provádějí všeobecné sestry a ostatní personál.

Rehabilitační ošetřovatelství zahrnuje tyto úkony rehabilitačního ošetřování:

- polohování
- pasivní a aktivní cvičení
- dechovou gymnastiku
- včasnou mobilizaci
- nácvik soběstačnosti

Zdroj: <https://ose.zshk.cz/vyuka/terapie.aspx?tid=99>